

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 149/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. apríla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť E. A. , zastúpeného JUDr. Jozefom Sabóom, Advokátska kancelária, Obchodná 187/6, Sečovce, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tos 1/2014 z 8. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. A. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2014 doručená sťažnosť E. A. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 1/2014 z 8. januára 2014.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„1) Dňa 17. 10. 2012 som sa na základe doručeného predvolania sám a dobrovoľne dostavil na Okresné riaditeľstvo PZ v Michalovciach na procesný úkon. Po mojom výsluchu som bol zadržaný ako podozrivý v inej trestnej veci a bolo mi vznesené obvinenie za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 ods. 2 písm. h) Tr. zák. č. 140/1961 Zb.

2) Uznesením sudcu pre prípravné konanie OS KE I sp. zn. 0 Tp 90/12 zo dňa 19. 10. 2012 som bol podľa § 87 ods. 2 Tr. por. z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. vzatý do väzby.

3) Prostredníctvom obhajcu som podaním zo dňa 10. 12. 2013 požiadal o prepustenie z väzby na slobodu a alternatívne som navrhol súdu, aby nahradil väzbu zárukami a to písomným sľubom, probačným dohľadom s peňažnou zárukou vo výške 2000 eur.

V žiadosti som argumentoval, že v súčasnom štádiu už pominulo dôvodné podozrenie, že som sa dopustil žalovaného trestného činu, pretože obžaloba prokurátora vo vzťahu k mojej osobe je založená výlučne na výpovedi jediného (chráneného) svedka N. P. a jeho výpoveď bola vyvrátená vykonaným dokazovaním na hlavných pojednávaniach.

Ďalej som tvrdil, že dôvody väzby sú založené na abstraktných úvahách, nie na konkrétnych skutočnostiach.

4) Okresný súd Košice I na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20.12.2013 uznesením sp. zn. 3 T 28/2013 žiadosť o prepustenie z väzby zamietol a mnou ponúknuté záruky neprijal.

Na margo dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. okresný súd uviedol, že tieto existujú aj po uplynutí 1 roka a vyše 2 mesiacov naďalej v takej podobe aká zodpovedá súčasnému štádiu trestného konania, a že v prípade uznania viny mi hrozí uloženie vysokého trestu.

Z obsahu uznesenia okresného súdu je zrejmé, že absentujú konkrétne dôvody, ktoré by opodstatnili dôvody útekovej väzby.

Čo sa týka dôvodného podozrenia, okresný súd uviedol, že doposiaľ vykonaným dokazovaním rozptýlené nebolo. Na druhej strane neboli uvedené žiadne úvahy o umocnení dôvodného podozrenia, skôr naopak, aj okresný súd vyhodnotil výpoveď ďalšieho chráneného svedka J. K. tak, že neuviedol skutočnosti majúce súvis s mojou osobou.

Okresný súd poukázal, že už boli vypočutí všetci svedkovia navrhnutí prokurátorom a obžalovaným a ešte je potrebné vypočuť svedka K. (poznámka - okresný súd upustil od výsluchu svedka K. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 15. 1. 2014).

Zároveň súd vyhovel návrhom obhajoby na pribratie znalcov z odvetvia psychológie a psychiatrie.

V tejto súvislosti si dovoľím podotknúť, že vyhovenie návrhom obhajoby na ďalšie dokazovanie v žiadnom prípade nemôže byť pripísané na moju ťarchu v tom zmysle, že by tieto okolnosti opodstatnili ďalšie trvanie mojej väzby.

5) Proti označenému uzneseniu okresného súdu som zahlásil sťažnosť, ktorú som písomne odôvodnil podaním z 26.12.2013.

Po doručení písomného vyhotovenia uznesenia okresného súdu, som doplnil sťažnosť podaním z 2.1.2014.

6) Krajský súd v Košiciach uznesením z 8. 1. 2014 pod sp. zn. 4 Tos 1/2014-2271 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol mnou podanú sťažnosť.

Krajský súd dôvodil, že aj v danom štádiu naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods.1 písm. a) Tr. por., pretože v prípade uznania viny mi hrozí uloženie vysokého trestu a zároveň je vo veci nariadené znalecké dokazovanie, ktorému som sa v prípravnom konaní nepodrobil. Práve znalecké dokazovanie umocňuje spolu s ostatnými hore uvádzanými okolnosťami dôvodnosť trvania väzby.“

3. K dôvodom väzby sťažovateľ uviedol: „Ako už bolo vyššie uvedené, do väzby som bol vzatý z dôvodu podľa §71 ods.1 písm. a) Tr. por. V počiatočnom štádiu väzby mi zo strany Krajskej prokuratúry v Košiciach a príslušných súdov bolo vyčítané, že som sa sporadicky zdržiaval v Maďarskej republike a že táto skutočnosť opodstatňuje obavu z môjho úteku po prípadnom prepustení na slobodu.

Okresný súd v uznesení z 20. 12. 2013 a ani Krajský súd v napadnutom uznesení z 8. 1. 2014 už toto vôbec neuvádza.

V tejto súvislosti chcem uviesť, že v mesiaci november 2011 som bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody. Neboli mi uložené žiadne obmedzenia. Podotýkam, že až do môjho zadržania dňa 17. 10. 2012 sa voči mne nevedlo žiadne trestné stíhanie. ...

Krajský súd v uznesení sp. zn. 4 Tos 1/2014 uviedol, že naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods.1 písm. a) Tr. por., pretože mi hrozí v prípade uznania viny uloženie vysokého alebo výnimočného trestu. Krajský súd vôbec nereagoval na mnou uvádzanú skutočnosť, že dňa 17. 10. 2012 som sa sám a dobrovoľne dostavil na procesný úkon na OR PZ v Michalovciach. Podotýkam, že na základe predvolania policajta, ktoré som zákonom predpísaným spôsobom prevzal.

Už z uvedeného dôvodu samého osebe nemôžu obstať dôvody útekovej väzby. Nemám vedomosť ani o tom, že by súdy v inej podobnej veci zistili dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., teda keď sa dotyčná osoba dobrovoľne dostaví na policajnú stanicu a súdy by následne konštatovali dôvody útekovej väzby a tento záver by dookola opakovali počas 15 mesiacov bez toho, aby pribudol akýkoľvek relevantný poznatok o snahe ujsť a podobne... V mojom prípade neexistujú konkrétne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že hrozí útek, alebo skrývanie sa. Nikdy v minulosti som takto nekonal a ani v budúcnosti takto konať nebudem.“

Sťažovateľ ďalej poukázal na judikatúru „ESLP vo veciach Wemhoff v. Nemecko, Neumeister v. Rakúsko, Stogmuller v. Rakúsko a Letellier v. Francúzsko“ a na nálezy ústavného súdu „sp. zn. III. ÚS 38/01, sp. zn. ÚS 128/05“.

Ďalej sťažovateľ uviedol: „mám za to, že Krajský súd nerešpektoval relevantné princípy a zásady, ktorými sa riadi ESLP pri posudzovaní dôvodnosti väzby a jej trvania, pretože v predmetnom prípade dôsledne neskúmal skutočnosti svedčiace pre a proti ďalšiemu trvaniu väzby.

Čo sa týka doplnenia znaleckého dokazovania (psychológa, psychiatra) je potrebné uviesť, že znalecké dokazovanie týkajúce sa svedkov bolo navrhnuté obhajobou. Za daných okolností sa stalo to, že súd akceptoval návrh obhajoby a následne tento návrh použil ako dôvod na ďalšie trvanie väzby. Naozaj netuším, ako môže súvisieť dôvodnosť útekovej väzby so znaleckým dokazovaním týkajúcim sa svedkov.

Čo sa týka opakovaného znaleckého dokazovania vo vzťahu k obžalovaným (psychológia, psychiatria), takéto dokazovanie mohol súd nariadiť už omnoho skôr a nie

na záver dokazovania. Opäť si však dovoľím tvrdiť, že znalecké dokazovanie nie je dôvod na ďalšie trvanie väzby... Krajský súd na margo ponúknutých záruk v podobe písomného sľubu, probačným dohľadom a peňažnou zárukou uviedol, že nezistil výnimočné okolnosti prípadu. Podľa môjho názoru výnimočné okolnosti spočívajú v tom, že som sa sám a dobrovoľne dostavil na základe predvolania na policajnú stanicu, kde ma zatkli, obvinenie vo vzťahu k mojej osobe je založené skutočne na spochybnenej výpovedi jediného svedka – K., ktorý o skutku z r. 2001 začal vypovedať až v r. 2012, dokazovanie sa chýli k záveru a nevyprodukovalo žiadne objektívne nespochybniteľné dôkazy proti obžalovaným, tobôž voči mne. Skôr naopak, dokazovaním sa podarilo vyvrátiť mnohé tvrdenia tohto jediného svedka N. P. ... Trestné stíhanie a teda aj väzba je výlučne založená na tvrdení P., že som sa mu mal zdôveriť... Krajský súd namiesto toho, aby poskytol primeranú odpoveď na mnou uvedené argumenty o rozptýlení dôvodného podozrenia, si osvojil nič nehovoriaci výrok okresného súdu, že dôvodné podozrenie zodpovedá danému štádiu trestného konania.

K znaleckému dokazovaniu týkajúceho sa aj svedka P. podotýkam, že problém spočíva v tom, že každý znalec má k dispozícii prítomnosť posudzovaného a minulosť skutku, ktorá sa už nevráti a ak nej sa môže viac-menej priblížiť, ale nie dostať. Preto si nemôže byť súdny znalec už z povahy veci istý stopercentnosťou svojich záverov.

Navyše, keď dôkazy týkajúce sa mojej osoby závisia od jedného (tvrdenie P.), počet dôkazov (znalecké expertízy) nezvyšuje, ani neznižuje pravdepodobnosť činu, lebo celá ich hodnota spočíva práve v hodnote tohto jedného, od ktorého závisia.

Z uvedeného vyplýva, že znalecké dokazovanie a ich závery neovplyvnia podstatným spôsobom mieru dôvodného podozrenia.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 4Tos 1/2014-2271 z 8. 1. 2014 porušil základné práva E. A. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) ods. 3 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2) *Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tos 1/2014-2271 z 8. 1. 2014 zrušuje a Krajskému súdu v Košiciach prikazuje, aby E. A. prepustil neodkladne z väzby na slobodu.*

3) *Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva E. A. ako primerané finančné zadosťučinenie peňažnú sumu vo výške 10 000 eur, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Košiciach do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4) *Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť trovy konania k rukám advokáta JUDr. Jozefa Sabóa do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.*“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

8. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

10. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom... c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

11. Podstatou sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru. Sťažovateľ tvrdí, že vzhľadom na tvrdenia uvedené v sťažnosti nemôžu obstáť dôvody útekovej väzby, krajský súd podľa sťažovateľa nedal v namietanom uznesení odpoveď na jeho argumenty, dôsledne neskúmal skutočnosti svedčiacie „pre

a proti ďalšiemu trvaniu väzby“ a nevysporiadal sa s jeho v argumentáciou o existencii výnimočných okolností prípadu v súvislosti so sťažovateľom ponúkanými zárukami v podobe písomného sľubu, probačného dohľadu a peňažnej záruky. Podľa sťažovateľa krajský súd nedal odpoveď na jeho argumenty o rozptýlení dôvodného podozrenia, len si osvojil výrok okresného súdu, že dôvodné podozrenie zodpovedá danému štádiu trestného konania.

12. Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 3 T 28/2013 z 20. decembra 2013 žiadosť obžalovaného (sťažovateľa) o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, neprijal návrh na nahradenie väzby písomným sľubom, neprijal návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a neprijal návrh na nahradenie väzby peňažnou zárukou. Okresný súd v označenom uznesení uviedol: *„Čo sa týka dôvodov väzby uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku tieto existujú u obžalovaného aj po uplynutí jedného roka a vyše dvoch mesiacov naďalej v takej podobe, aká zodpovedá súčasnému štádiu trestného konania na hlavom pojednávaní. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že v prípade uznania viny hrozí obžalovanému uloženie vysokého trestu.*

Väzba obvineného, ktorému hrozí vysoký trest je odôvodnená v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku len za predpokladu zistenia niektorej ďalšej konkrétnej skutočnosti, ktorá v súvislosti s vyššie uvedenou predpokladanou citelňou sankciou obavou z úteku odôvodňuje. Táto skutočnosť môže mať súvis nielen s osobou obvineného (ktorý bol doposiaľ právoplatne odsúdený pre rovnakú trestnú činnosť pre akú bola naňho podaná obžaloba), ale aj so spôsobom spáchania trestnej činnosti, resp. vo vzťahu ku akej trestnej činnosti konanie obžalovaného smerovalo a z ktorej dôvodné podozrenie doposiaľ vykonaným dokazovaním rozptýlené nebolo.

Pre úplnosť je potrebné poznamenať, že po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní uvedené vyplýva nielen z výpovede chráneného svedka N. P., ale aj z výpovede druhého chráneného svedka J. K., ktorý síce neuviedol skutočnosti majúce súvis, konkrétne s návodom na vraždu J. B. a E. A., ale posledne menovaný potvrdil skutočnosti týkajúce sa samotnej vraždy nebohého B. . Bude vecou ďalšieho dokazovania a to konkrétne znaleckého z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatrie a z odboru psychológie, v rámci ktorého budú

vyšetrení nielen obžalovaní ale aj tí svedkovia, ktorí uvádzali podstatné skutočnosti súvisiace s trestnou činnosťou, pre ktorú bola podaná obžaloba, čím bude vyhovené aj návrhom obhajoby a zároveň obrana obžalovaného E. A. potvrdená alebo vyvrátená.

K námitkam obžalovaného E. A. je potrebné uviesť, že materiálne a formálne podmienky vzatia do väzby obžalovaného E. A. sú bližšie konkretizované v uznesení okresného súdu Košice I. sp. zn. 0 Tp 90/2012 zo dňa 19. 10. 2012, ktorým bol obžalovaný E. A. vzatý do väzby v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 Tpo 54/2012 zo dňa 30.10.2012 a v uznesení Okresného súdu Košice I sp. zn. 3 T 28/2013 zo dňa 26. 4. 2013, ktorým bolo rozhodnuté o ponechaní obžalovaného E. A. vo väzbe v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tos 34/2013 zo dňa 29. 4. 2013, ktorým bola zamietnutá sťažnosť menovaného proti vyššie uvedenému uzneseniu. Taktiež aj v uznesení Okresného súdu Košice I sp. zn. 3 T 28/2013 zo dňa 16. 7. 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tos 58/2013 zo dňa 29. 7. 2013. Skutočnosti konkretizované v týchto uzneseniach, za absencie nejakých dlhších citových väzieb obžalovaného reálne odôvodňujú obavu uvedenú v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku.

Skutkové a právne okolnosti v predmetnej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 3 T 28/2013 nie sú totožné s vecami, na ktoré obžalovaný E. A. vo svojej žiadosti poukazuje. Či už ide o veci rozhodované Európskym súdom pre ľudské práva, Najvyšším súdom, resp. Okresným súdom a Krajským súdom v Bratislave, Krajským súdom v Žiline a Ústavným súdom Slovenskej republiky.

Zároveň je potrebné uviesť, že v predmetnej trestnej veci sa koná riadne a včas ako to predpokladá zásada trestného konania v § 2 ods. 6 Tr. poriadku po vzatí obžalovaného do väzby. Počas desiatich pojednávacích dní boli vypočutí všetci svedkovia navrhnutí prokurátorom a obžalovanými, pričom ešte je potrebné vypočuť svedka K., ktorý sa na hlavné pojednávanie opakovane nedostavil, zároveň vykonať znalecké dokazovanie z odboru zdravotníctvo a psychológia. Taktiež vypočuť ďalších svedkov, ktorých obhajoba priebežne navrhuje, pričom sa títo na predvolanie súdu nedostavujú.

Vzhľadom na povahu a závažnosť prejednávaneho skutku a taktiež aj osobu obžalovaného považuje súd dobu trvania väzby jeden rok, dva mesiace a tri dni za proporcionálnu. Tvrdenie obžalovaného E. A., že ďalšie dokazovanie sa jeho netýka sa

nezakladá na pravde, nakoľko vo veci bude nariadené znalecké dokazovanie aj jeho osoby, ktorému sa menovaný v rámci prípravného konania nepodrobil...

Súd zamietol aj žiadosť obžalovaného o nahradenie jeho väzby písomným sľubom, návrhom na nahradenie väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka a návrh na nahradenie väzby peňažnou zárukou, nakoľko je stíhaný pre trestný čin vraždy podľa § 10 ods. 1 písm. b/, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c/, h/ Tr. zákona č. 140/1961 Zb. v znení do novely zákona č. 253/2001 Z. z. (trestná sadzba 12 - 15 rokov, alebo výnimočný trest odňatia slobody) pretože má za to, že s ohľadom na osobu obžalovaného, predovšetkým na vyššie spomenutý charakter trestnej činnosti (plánovanosť, organizovanosť), účel väzby nemožno dosiahnuť inak, ako jej výkonom a tieto inštitúty nepovažuje v súčasnom štádiu trestného konania za dostatočné na nahradenie väzobného stíhania obžalovaného. Zároveň z vyššie uvedených skutočností a ani z tvrdení obžalovaného nevyplývajú žiadne výnimočné okolnosti prípadu tak, ako to predpokladá ustanovenie § 81 ods. 1, II. veta Tr. poriadku. Bude vecou ďalšieho dokazovania v rámci hlavného pojednávania preukázať konkrétny podiel účasti obžalovaného E. A. na konaní, pre ktoré bola naňho podaná obžaloba.“

13. Krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tos 1/2014 z 8. januára 2014 zamietol sťažnosť obžalovaného (sťažovateľa) a uviedol: „... Na základe podanej sťažnosti krajský súd podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť obžalovaného E. A. nie je dôvodná.

Obžalovaný E. A. si dňa 12. 2. 2013 prostredníctvom svojho obhajcu podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú odôvodnil tým, že jeho osobná sloboda bola obmedzená dňa 17. 10. 2012. Trestné stíhanie vedené proti jeho osobe je založené výlučne na svedectve chráneného svedka N. P. Ďalej poukázal na obhajobou predložený kontrolný znalecký posudok PhDr. Závora, ktorý spochybňuje znalca Mgr. Koutného o pravosti podpisu B.. Tvrdil, že už v tomto štádiu konania obhajoba vyvrátila tvrdenia N. P., že on naviedol svojho brata B. A. na vraždu B. za účelom vyvinenia sa z pokusu o vraždu Z., pretože B. bol tá najnevhodnejšia osoba ako páchatel útoku na Z. . Ďalej poukázal na viaceré rozhodnutia a to Európskeho súdu pre ľudské práva, na uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5. 12. 2008, č. k. 5 Tos 57/2008-1254, Okresného súdu Bratislava I zo 7.

5. 2013, sp. zn. 5 T 29/2013 a Krajského súdu Bratislava zo 16. 5. 2013, sp. zn. 2 Tos 54/2013 a iné. Záverom uviedol, že dôvody jeho útekovej väzby sú založené na abstraktných úvahách a nie sú odôvodnené konkrétnymi skutočnosťami, pretože nebol zadržaný nikde na ulici alebo smerom k štátnym hraniciam s pozmeneným cestovným pasom a neexistuje jeho ústne alebo písomné vyhlásenie, že ujde. Zároveň k žiadosti pripojil aj vlastnoručne napísaný sľub a navrhol väzbu nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka a peňažnou zárukou podľa § 81 Tr. por. vo výške 2.000,- Eur...

Správne rozhodol okresný súd, keď podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obžalovaného E. A. o prepustenie z väzby na slobodu konštatujúc, že aj v danom štádiu trestného konania naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., pretože v prípade uznania viny hrozí obžalovanému uloženie vysokého trestu, alebo výnimočného trestu a zároveň je vo veci nariadené znalecké dokazovanie, ktorému sa obžalovaný v prípravnom konaní nepodrobil.

S potrebou doplnenia tohto znaleckého dokazovania sa v plnom rozsahu stotožňuje aj krajský súd, pričom má za to, že práve táto okolnosť umocňuje spolu s ostatnými hore uvádzanými okolnosťami dôvodnosť trvania väzby u obžalovaného v tomto štádiu trestného stíhania.

K sťažnostným námietkam obžalovaného je potrebné uviesť, že materiálne podmienky väzby nie sú identické s rozhodovaním o vine a treste obvineného. V tomto štádiu konania súd posudzuje zadovážené dôkazy len z hľadiska, či tvoria dostatočný podklad pre ďalšie vedenie trestného stíhania proti obžalovanému pre stíhaný skutok.

Okresný súd svoje závery o potrebe ďalšieho vedenia trestného stíhania voči obžalovanému správne posúdil z hľadiska takého stupňa pravdepodobnosti, ktorý zodpovedá danému štádiu trestného konania, tieto skutočnosti vykonal a vyhodnotil, a až následne prijal racionálne závery aj o potrebe ďalšieho trvania väzby.

Vo vzťahu k ponúknutému písomnému sľubu, ako aj návrhu nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a návrhu na nahradenie väzby peňažnou zárukou obžalovaným je potrebné uviesť, že tieto je možné prijať ako náhradu väzby len vtedy, ak by ich prijatie odôvodňovali výnimočné okolnosti prípadu. Vzhľadom k tomu, že ani krajský súd žiadne výnimočné okolnosti prípadu nezistil a u obžalovaného E. A. sa jedná o osobu, ktorá už bola v minulosti odsúdená pre rovnakú trestnú činnosť, ako aj

vzhľadom na spôsob spáchania trestnej činnosti tieto nepovažoval za dostatočné na náhradu väzby.

To boli dôvody pre ktoré krajský súd o sťažnosti obžalovaného E. A. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia. “

14. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

15. Vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05). Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené.

16. Ústavný súd konštatuje, že z čl. 17 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základných práv vyplývajúcich z čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy, ktorého súčasťou je aj oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (m. m. III. ÚS 271/07, III. ÚS 177/08, III. ÚS 285/2010, IV. ÚS 301/2011).

17. Ústavný súd poukazuje na to, že pri skúmaní postupov všeobecných súdov rozhodujúcich o zákonnosti väzby nie je jeho úlohou, aby posudzoval smer vedenia vyšetrovania alebo aby sa zaoberal vhodnosťou a opodstatnenosťou získavaných dôkazov, ktoré podľa názoru orgánov činných v trestnom konaní a následne aj všeobecných súdov sú významným prostriedkom na odôvodnenie ďalšieho trvania väzby sťažovateľa. Úloha ústavného súdu spočíva v zistení, či skutkové a právne závery všeobecných súdov obstoja z hľadiska dodržania záruk podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru. Pritom je podstatné, aby tieto závery boli dostatočne odôvodnené, teda aby boli preukázané zistenými skutkovými okolnosťami, aby ich dôvodnosť vychádzala z relevantnej právnej normy a aby ako celok pôsobili presvedčivo. Len vtedy, ak ústavný súd zistí splnenie tvrdených predpokladov v rozhodnutiach všeobecných súdov, vylúči svojvôľu a nezákonnosť ich postupov (IV. ÚS 301/2011).

18. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľa a vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu a k označeným základným právam podľa ústavy a dohovoru, porušenie ktorých namietal, konštatuje, že táto je zjavne neopodstatnená.

19. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia jasne a presvedčivo odôvodnil danosť väzobného dôvodu tzv. útekovej väzby podľa § 71

ods. 1 písm. a) Trestného poriadku v danom štádiu súdneho konania. Zároveň ústavný súd považuje za dostatočné aj odôvodnenie krajského súdu týkajúce sa posúdenia možnosti existencie výnimočných okolností prípadu v súvislosti so sťažovateľom ponúkanými zárukami v podobe písomného sľubu, probačného dohľadu a peňažnej záruky. Krajský súd v spojení s uznesením okresného súdu vyjadril svoj právny názor k jednotlivým námietkam sťažovateľa, pričom ústavný súd nezistil taký výklad a aplikáciu dotknutých ustanovení označených právnymi predpisov, pre ktorý by bolo možné napadnuté uznesenie považovať za arbitrárne.

Po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu) v kontexte argumentov sťažovateľa ústavný súd zastáva názor, že vzhľadom na štádium trestného konania, jeho povahu a dôvody, na ktorých krajský súd založil opodstatnenosť dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a všetkých okolností danej trestnej veci možno jeho rozhodnutie považovať za legitímne. Krajský súd na námietky sťažovateľa v sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby odpovedal dostatočne, a preto aj ústavný súd toto uznesenie považuje za vyhovujúce požiadavkám zákonnosti väzby a ako také aj za ústavne akceptovateľné.

Prijaté právne závery so zreteľom na skutkový stav nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože napadnuté uznesenie krajského súdu v ničom nesignalizuje možnosť porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

21. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2014

